

ИСПОЛНИТЕЛЬНЫЙ КОМИТЕТ
БОЛЬШЕАКСИНСКОГО
СЕЛЬСКОГО ПОСЕЛЕНИЯ
ДРОЖЖАНОВСКОГО
МУНИЦИПАЛЬНОГО РАЙОНА
РЕСПУБЛИКИ ТАТАРСТАН

Улица Октябрьская, дом 47,
село Большая Акса, 422482

Тел.: (84375) 32-1-17, 32-1-45, факс: (84375) 32-1-45, e-mail:Baks.drz@tatar.ru

ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
ЧҮПРӨЛЕ
МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ
ЗУР АКСУ АВЫЛ ЖИРЛЕГЕ
БАШКАРМА КОМИТЕТЫ

Октябрь урамы, 47 нче
йорт,
Зур Аксу авылы, 422482

с.Большая Акса

ПОСТАНОВЛЕНИЕ

КАРАР

22 июнь 2021 ел

№ 11

2021-2023 елларга Чүпрөле муниципаль районы Зур Аксу авыл жирлеге
территориясендә жирләрдән файдалану һәм аларны саклау буенча муниципаль
программаны раслау түрында

Россия Федерациясе Жир кодексына ярашлы рәвештә, “Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары Түрында” 2003 елның 6 октябрендә № 131-ФЗ номерлы федераль закон нигезендә Татарстан Республикасы Чүпрөле муниципаль районы Зур Аксу авыл жирлеге башкарма комитеты КАРАР БИРӘ:

1. 2021-2023 елларга Чүпрөле муниципаль районы Зур Аксу авыл жирлеге территорииясендә жирләрдән файдалану һәм аларны саклау буенча муниципаль программаны әлеге каарга күшымта нигезендә расларга.
2. 2021 елга программаны финанслау каралмаган дип билгеләргә.
3. Әлеге каарны авыл жирлегенең мәгълүмат стендларында халыкка житкерергә һәм Чүпрөле муниципаль районы Зур Аксу авыл жирлегенең рәсми сайтында һәм Татарстан Республикасы Муниципаль берәмлекләре порталында урнаштырырга.
4. Әлеге каар кул куелган көннән үз көченә керә.
5. Әлеге каарның үтәлешен контрольдә тотам.

Татарстан республикасы
Чүпрөле муниципаль районы
Зур Аксу авыл жирлеге башлыгы:

А.В.Храмов

Зур Аксу авыл жирлеге Башкарма
комитетының 2021 елның 22 июнендэгэ 11
номерлы каарына 1 нче күшүмтэ

2021-2023 елларга Чүпрэле муниципаль районы Зур
Аксу авыл жирлеге терриориясендэ жирлэrdэн
файдалану hэм аларны саклау буенча муниципаль
программа

2021-2023 елларга Чүпрәле муниципаль районы Зур Аксу авыл жирлеге
территориясендә жирләрдән файдалану һәм аларны саклау буенча муниципаль
программа

ПАСПОРТЫ

Программаның исеме	2021-2023 елларга Чүпрәле муниципаль районы Зур Аксу авыл жирлеге территорииясендә жирләрдән файдалану һәм аларны саклау буенча муниципаль программа
программа эшләү өчен нигез	Россия Федерациясе Жир кодексы, “Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары Турында” 2003 елның 6 октябрендә № 131-ФЗ номерлы федераль закон
Программаның заказчылары	Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы Зур Аксу авыл жирлеге башкарма комитеты
Программаның төп эшләүчеләре	Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы Зур Аксу авыл жирлеге башкарма комитеты
Программаның башкаручылар	Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы Зур Аксу авыл жирлеге башкарма комитеты
Программаның максатлары һәм бурычлары	Программаның максаты: -жирләрне һәм туфракларны пычрату, бетерү, деградацияләү, бозу, юкка чыгару һәм жирләргә һәм туфракка башка тискәре йогынтыны булдырмау, шулай ук жирләрне рациональ файдалануны, шул исәптән авыл хужалыгы билгеләнешендәге жирләрдә туфракның ундырышлылыгын торғызу һәм жирләрне яхшырту. Программаның Бурычлары: - житештерү һәм куллану калдыклары белән эш итү өлкәсендәгә эшчәнлекне оптимальләштерү; - жирләрдән файдалану һәм саклау нәтижәлелеген күтәрү; - жирләрдән

	рациональ файдалануны һәм саклауны оештыру; - яшел үсентеләрне саклау һәм торғызу, - жирләрне инвентаризацияләү үткәрү
Программаны тормышка ашыру вакыты	2021-2023 еллар
Күләме һәм финанслау чыганаклары	Программаны финанслау күләме-10,0 мең сум, шул исәптән: - 2021 ел – жирле бюджет акчалары хисабына-0 мең сум. - 2022 елда-жирле бюджет акчалары хисабына-5,0 мең сум. - 2023 ел-жирле бюджет акчалары хисабына-5,0 мең сум.
Программаны тормышка ашыруның көтелгән нәтижәләре һәм курсәткечләре нәтижәлелек	Жирдән файдалануны тәртипкә салу, жирләрне нәтижәле файдалану һәм саклау, бозылган жирләрне торғызу һәм халыкның экологик куркынычсызлыгын һәм аның тормыш сыйфатын күтәрү
Программаның үтәлешен контролдә тотуны оештыру	Программаны тормышка ашыруны Чүпрәле муниципаль районы Зур Аксу авыл жирлеге башкарма комитеты контролдә тота.

1. Жир - муниципаль программыны тормышка ашыруның тиешле өлкәсендәге төп проблемалар һәм хәзерге торышы характеристикасы-эйләнә-тирә мохитнең мөһим өлеше, аны куллану башка табигать объектлары: хайваннар, урманнар, үсемлекләр дөньясы, сular, файдалы казылмалар һәм жир асты байлыкларының башка кыйммәтләре белән бәйле. Жирне куллану һәм саклаудан башка башка табигый ресурслардан файдалану мөмкин түгел. Жиргә карата хужасызлык кичекмәстән яки янын киләчәктә эйләнә-тирә мохиткә зыян китерәчәк, жирнең өске катламы - туфрак жимерелүгә, аның химик һәм радиоактив пычрануына гына китереп калмыйча, бәтен табигать комплексының экологик начараюына да китерәчәк.

2021 – 2023 елларга Чүпрэле муниципаль районы Зур Аксу авыл жирлеге территориясендә жирләрдән файдалану һәм саклау буенча муниципаль программа (алга таба-Программа) икътисадны нығыту мәнфәгатьләрендә жир ресурсларыннан нәтижәле һәм рациональ файдалану һәм идарә итү буенча дәүләт сәясәтен гамәлгә ашыруны тәэммин итә торган жирләрне куллану һәм саклау өчен уңай шартлар тудыруга юнәлтелгән.

Жир фондының зур күләмнәрен төрле максатларда куллану эйләнә-тире мохит экосистемасының барлық буыннарының табигый бөтенлеген саклау буенча билгеле бер йөкләмәләр йөкли. Табигаттә барысы да үзара бәйләнгән. Шуңа күрә бер звеноның дөрес эшләвен бозу, урманмы ул, хайваннар дөньясы, жир, экосистеманың бөтенлеген бозуга китерә.

Жирне рациональ файдаланмау, ана куллану һәм хужасылык караш аның башкара торган функцияләрен бозуга, табигый үзлекләрнең кимүенә китерә.

Жирләрне саклау жирдән нәтижәле файдалану булганды гына нәтижәле булырга мөмкин.

Зур Аксу авыл жирлегенең тотрыкли социаль-икътисади үсеше һәм анда яшәүчеләрнең экологик куркынычсыз тормышы проблемалары жирләрне саклау һәм куллану мәсьәләләрен хәл итү белән тыгыз бәйләнгән.

Авыл жирлеге дәрәҗәсендә жирләрне саклау һәм куллану буенча жирле проблемаларны мөстәкыйль хәл итәргә мөмкин, өстәвенә, хәзерге вакытта яшәүче кешеләр генә түгел, киләчәк буын мәнфәгатьләрендә тулы, комплекслы һәм ақыллы итеп хәл итәргә мөмкин.

Жирләрнең экологик торышы уртача яхшы, әмма стихияле санкцияләнмәгән чүплекләр эйләнә-тире мохиткә тискәре йогынты ясый һәм экологик хәлне катлауландыра.

2. Муниципаль программаны тормышка ашыруның максатлары, бурычлары һәм максатчан күрсәткечләре, сроклары һәм этаплары

Жирлек территориясендә жирләрдән файдалану һәм саклау өлкәсендә муниципаль сәясәтнең төп принциплары: Зур Аксу авыл жирлеге башкарма комитеты эшчәнлегенең законлылыгы һәм ачыклыгы, хисаплылык һәм контролльlek, нәтижәлелек.

Муниципаль программаның максаты-жирләрне һәм туфракларны пычрату, бетерү, деградацияләү, бозу, юкка чыгару һәм жирләргә һәм туфракка башка тискәре йогынтыны булдырмау, шулай ук жирләрне рациональ файдалануны, шул исәптән авыл хужалыгы билгеләнешендәге жирләрдә туфракның ундырышлылыгын торғызу һәм жирләрне яхшырту өчен тәэммин итү.

Куелган максатларга ирешү өчен түбәндәгे бурычларны хәл итү күздә тотыла:

- житештерү һәм куллану калдыклары белән эш итү өлкәсендәгә эшчәнлекне оптимальләштерү;
- жирләрне куллану һәм саклау нәтижәлелеген арттыру, жирләрне рациональ файдалануны һәм саклауны тәэмин итү; - яшел үсентеләрне саклау һәм торгызу; - жирләрне инвентаризацияләү үткәрү.

Жирләрне инвентаризацияләү жирләрне деградацияләү, пыграту, чупләү, бозу, хужалык эшчәнлегенең башка тискәре (заарлы) йогынтысын булдырмау, максатчан кулланылмаган яки кулланылмаган жир кишәрлекләрен, жирләрнең башка характеристикаларын рөхсәт ителгәнчә файдаланылмавын ачыклау максатыннан башкарыла.

3. Программаның максатларын һәм бурычларын тормышка ашыруның көтелгән соңғы нәтижәләре һәм программаның нәтижәлелеге күрсәткечләре

Әлеге программаны тормышка ашыру жирдән файдалануны тәртипкә салуга, яңа жир кишәрлекләрен әйләнешкә кертүгә, авыл жирлегенең инвестицион җәлеп итүчәнлеген арттыруга, икътисадны үстерүгә, жирләрне нәтижәле файдалануга һәм саклауга ярдәм итәчәк. Программа чараларын үтәү нәтижәсендә тәэммин ителәчәк:

- 1) торак пунктларны төзекләндерү;
- 2) жирләрнең сыйфат характеристикасын яхшырту;
- 3) жирләрне нәтижәле файдалану.

4. Программаны тормышка ашыру вакыты һәм этаплары

Программаны тормышка ашыру срокы-2021-2023 еллар.

5.Муниципаль программаның төп чаралары исемлеге

Муниципаль программа кысаларында Чүпрәле муниципаль районы Зур Аксу авыл жирлеге территориясендә жирләрне саклауның һәм файдалануның нәтижәлелеген арттыру буенча чаралар планлаштырылган.

МУНИЦИПАЛЬ ПРОГРАММАНЫҢ ТӨП ЧАРАЛАРЫ ИСЕМЛЕГЕ

Максат исеме	Бурычның	Төп чараларның исеме	Башк аручы	төп чарала	Бәяләү индикаторлары	Индикаторлар әһәмияте	Чыганак курсәтеп финанслау	Чараны гамәлгә ашыруны
--------------	----------	----------------------	------------	------------	----------------------	-----------------------	----------------------------	------------------------

	исем е			үтэү вакыт ы	ахыргы нэтижэлэ р, үлчэү берэмлек лэрэ				финанслау (мен сүм)			н турыдан - туры нэтижэс
						20 21	20 22	20 23	20 21	20 22	20 23	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Жирлэрнэ хэм туфракны пыграту, бетерү, деградациялэ ү, бозу, юк иту хэм башка тискэрэ йогынтыларн ы булдырмуа хэм бетерү, шулай ук рациональ файдалануны тээмин иту Жир, шул исэптэн: торгызы авыл хужалыгы билгелэнеше ндэгэ жирлэрдэ туфракнын ундышылышы ыгы хэм жирлэрнэ яхшируу	1.1.жир иэрдэн файдал ану хэм саклау нэтижэ нелеген кутэрү, кирлэр дэн рацион иль	1.1.1.туфрак ныц ундышылышы лыгын саклау хэм артигуу, жирлэрнэ чүп үлэннэрэ усудэн саклау, куаклар хэм вак-төяклэр, жирлэрнен торышын начарайтууны н бүтэн төрлөре (фитоконтро ль үткэрү)	Зур Аксу авыл жирл еге башк арма коми теты	2021- 2023	Өйе/юк	Ө йе	Ө йе	Ө йе	0	5	5	жирлэрд эн файдала ну тээмин итүче ысууллар белэн хэм экологик системал арны саклау сэлэтлел ек жир чара, гамалгэ ашырун ыц нигезе хужалык эшчэнле гэ хэм башка эшчэнле к төрлөре
	файдал ануны нэм саклау ны рештыр /	1.1.2.жирлэр не пыграту хэм чүплэү жыештыру нэтижэлэрэ (өмөлөр үткэрү, чүп чыгару)	Зур Аксу авыл жирл еге башк арма коми теты	2021- 2023	берэмлек	7	7	7	-	-	-	
	1.2. яшел үсент елэрн е торг ызы хэм сакла у	1.2.1. табигат тирэлэгэн устерү саклау, торгызы. (агачлар, куаклар утырту)	Зур Аксу авыл жирл еге башк арма коми теты	2021- 2023	берэмлек	20	20	20	-	-	-	халыкны н тормыш эшчэнлэг е сэламэлте к хэм иминлэг е яхшируу өчен , якын- тиэрэ мохит саклауга, яклауга унай шартлар тээмин итү

	1.3. жиргэ инве нтар изац ия үткэрү	1.3.1. буш урыннарны ачыклау, рациональ булмаган файдаланыл мый торган жирлэр һәм аларны үз вакытында хужалык әйләнеше жәлеп иту.	Зур Аксу авыл жирлөгө башк арма комитеты	2021-2023	Әйе/юк	Әйе	Әйе	Әйе	-	-	-	буш булган һәм рациональ файдаланыл мый торган жирлэрне ачыклап, арендага тапшыру максатын да дами рәвештә жирләргә инвентаризацияцияция үткәрү
		1.3.2. жиркишәрле кләре белән үз белдеге белән шөгыльләнү фактларын ачыклау	Зур Аксу авыл жирлөгө башк арма комитеты	2021-2023	Әйе/юк	Әйе	Әйе	Әйе	-	-	-	
		1.3.3. РФ жир турындагы законнарны гражданнарга анлату	Зур Аксу авыл жирлөгө башк арма комитеты	2021-2023	Әйе/юк	Әйе	Әйе	Әйе	-	-	-	

6. Муниципаль Программаны ресурслар белән тәэммин итүне нигезләү

Муниципаль программаны гамәлгә ашыру жирле бюджет акчалары хисабына күздә тотыла. 2021-2023 елларга муниципаль программаның бюджет ассигнованиеләренең гомуми күләме жирле бюджет акчаларыннан 10,0 мең сум тәшкил итә. Чүпрәле муниципаль районы Зур Аксу авыл жирлөгө жирле үзидарә органнарының шундый ук эш төрләре нигезендә әзерләнгән тәкъдимнәре нигезендә финанс ресурсларына ихтияж билгеләнгән.

Еллар	Финанслау күләме (мен. сумнарда)				
	барлыгы	финанслау чыганаклары буенча			
		Федераль бюджет	Республика бюджеты	Жирле бюджет	бюджеттән тыш чыганаклар
2021	0	0,0	0	0	0,0
2022	5,0	0	0	5,0	0,0
2023	5,0	0	0	5,0	0,0
Муниципаль программа буенча барлыгы	10,0	0,0	0,0	10,0	0,0

Муниципаль программаны тормышка ашыру барышында чараптар һәм аларны финанслау күләме Чүпрәле муниципаль районы Зур Аксу авыл жирлеге бюджеты мөмкинлекләрен исәпкә алып ел саен корректировкага кертелергә тиеш.

7.Программаның үтәлешен контрольдә тотуны оештыру

Программаны тормышка ашыру барышын Чүпрәле муниципаль районы Зур Аксу авыл жирлеге башкарма комитеты тикшереп тора.

Программаны гамәлгә ашыру турында хисап авыл жирлеге сайтында Ел саен 1 нче күшымта нигезендә басыла.

Муниципаль программаны тормышка ашыру чор реквизитлары,	
Хисап тотучының исеме	Муниципаль программаны раслау түрүнда норматив хоккүй активының исеме
	Форманы төзү өчөн жавапты вазыйфада зат (Ф. и. о., вазыйфасы, элемтә өчен телефон)

Муниципальная программа тормышка аныптурында хисап. _____ 20 _____